

دعاگو در گفت‌وگو با «شرق»:

اگر جریانی در انتخابات شرکت نکرد معنایش این نیست که مرده است

گروه سیاسی: در طوسی رنگ کوچک دیوار به دیوار مسجد که باز می‌شود، در میانه راه‌پله‌ها هستم که خود حاج‌آقا به استقبالم می‌آید و مرا به اتاقش راهنمایی می‌کند. صفحه کامپیوترش روشن است و اسم خودش «محسن دعاگو، امام جمعه شیرانات» را در صفحه جست‌وجوی...

صفحه ۳

چهارشنبه ۱۸ آبان ۱۳۹۰ ۱۲ ذی‌الحجه ۱۴۳۲ ۹ نوامبر ۲۰۱۱ سال نهم

تیترا

آیت‌الله محقق داماد:

بر خورده‌های تند با بیت امام طرح افکار ایشان را محدود کرده است

صفحه ۲

همزمان با تورم ۱۹/۱درصدی مهرماه

نقدبنگی ۳۲۰هزار میلیارد تومان شد

صفحه ۴

۱۷ مدرسه وابسته به حوزه‌های علمیه در تهران تأسیس شد

صفحه ۱۹

تکذیب خبر توقف یک نمایشگاه نقاشی

صفحه ۱۵

در صفحات

زمستان در پاییز

کارتون هادی حیدری |صفحه آخر

چه کسی از بحران می‌ترسد؟

مجید مددی |صفحه ۹

سالگرد تیرباران دکتر فاطمی

حسین شاه‌ووسی |صفحه ۱۱

مرگ را تجربه کردم

سعید پورصفیمی |صفحه ۱۵

حرف اول

سهم قطری‌ها در آسمان ایران

محمد حبیبی*

حضور یک شرکت هواپیمایی غربیه در کشور ثائی جهت انجام پروازهای داخلی در عرف صنعت هواپیمایی کلونواز نامیده می‌شود. از آنجایی که این عمل مشخصا ناقض تراز تجاری فی‌مابین کشورها به حساب می‌آید، به شدت در صنعت هواپیمایی بین‌المللی امری مذموم است. به واسطه همین امر نیز پس از آنکه جامعه متخصصان صنعت هواپیمایی خبر انجام پروازهای داخلی را توسط شرکت هواپیمایی قطر شنیدند با تطبیق طواهر آن با کلونواز بسیار ناخرسند شدند اما با تعمق و بررسی آنچه توسط وزیر راه و شهرسازی امضا شده، می‌توان به تسلط تیم تهیه‌کننده این قرارداد پی برد. قید پرواز شرکت هواپیمایی قطر تحت نماد یا «کال ساین» یک شرکت هواپیمایی ایرانی به این مفهوم است که منافع حاصل از این عملیات پروازی توسط شرکت هواپیمایی قطر مکیده نخواهد شد یا به عبارتی دیگر هواپیماهای شرکت قطری به نحوی از انجا تحت اجاره یک شرکت هواپیمایی داخلی عملیات پروازهای داخلی را انجام خواهد داد که این با مفهوم کلونواز در تناقض است. رابطه شرکت داری نماد یا کال ساین با هواپیمای دو جنس است یا مالک هواپیماست یا هواپیما را در اجاره خود دارد؟ بنابر این هواپیماهای قطری در آسمان ایران با منتفی بودن بحث انتقال مالکیت صرفا تحت عنوان قرارداد اجاره میسر خواهد بود و این خود به نوعی دور زدن تحریم‌هاست. پس می‌توان امیدوار بود در صورت اجرایی شدن این قرارداد، بخشی از مشکلات حمل‌ونقل داخلی حل شود. منتها فراموش نکنیم که مفاد قرارداد را سو به مو و یک به یک اجرا کنیم تا سبامباد یا اعطای افزایش ۱۵۰ درصدی فرکانس‌های هواپیمایی شرکت قطر، موضوع اجاره هواپیماهای قطری به شرکت‌های هواپیمایی داخلی فراموش شود. آنچه در تراز تجاری ایران و قطر حایز اهمیت است، آن است که اگر طرف قطری در خواست ۵۰ فرانک پرواز بین ایران و دوحه را داشته باشد در خواست متقابل از طرف شرکت هواپیمایی ایرانی جبران بهربرداری اقتصادی طرف قطری از بازار ایران نیست، چراکه شرکت هواپیمایی قطر با انتقال مسافران از ایران به دوحه به عنوان نقطه ترازین و از دوحه به نقاط ثالث به عنوان مقاصد ماورای قطر حجم انبوهی از مسافران را از بازار ایران جذب خواهد کرد، در صورتی که این شرایط برای طرف ایرانی به علت ختم مسیر به دوحه بسیار متفاوت خواهد بود و بازار شهرهای ایران و دوحه به هیچ عنوان کشش ۵۰ فرانک پروازی را نخواهد داشت. به این ترتیب از این بازار سهم طرف قطری صدها بار بزرگ‌تر از سهم طرف ایرانی خواهد بود و این، ناقض اصل لزوم تراز تجاری دو کشور است، یعنی بهربرداری مساوی از بازارهای متقابل وجود نداشته است.

*کارشناس حمل‌ونقل

واکنش اژه‌ای پیرامون سخنان منسوب به احمدی‌نژاد درباره وی:

آنچه در مورد من مطرح شده کذب است

گروه سیاسی: سخنگوی قوهقضایه، رییس‌جمهور را به حضور در جلسه مشترک و روشن شدن وضعیت در صورت تأیید اظهارات اخیر منتسب به وی دعوت کرد. وی این پاسخ را به سوالات متعدد خبرنگاران درخصوص اظهارات غیررسمی اخیر رییس‌جمهور مطرح کرد. اظهاراتی که در آن از عملکرد قوهقضایه انتقادات زیادی شده بود. عمده سوالات خبرنگاران

از سخنگوی قوهقضایه نیز پیرامون این سخنان بود. سخنانی که اژهای بارها و بارها گفتن آن را از ناحیه رییس‌جمهور بعید دانست اما با این حال تأکید کرد که اگر این اظهارات از ناحیه رییس‌جمهور تأیید شود، مایل است همان جلسه با حضور همان آقایان تشکیل شود و اصحاب رسانه نیز در آن جلسه حضور یابند تا به صراحت، مطالبی را که

باید مطرح و بیان کند، روز پنجشنبه گذشته بود که اظهارات غیررسمی در برخی از سایت‌ها به نقل از احمدی‌نژاد در انتقاد به قوهقضایه منتشر شده بود. آن گونه که خبرگزاری فارس از گردهمایی آن روز حامیان دولت در سالن اجلاس خبر داده بود، در آن نشست رییس‌جمهور نسبت به بازداشت قائم‌مقام بانک مرکزی اعتراض و عنوان کرده بود: «درحالی قائم‌مقام بانک مرکزی بازداشت می‌شود که با مدیر عامل بانک صادرات برخورد

گروه اقتصاد: سناریوی اختلاس ۱۳ رقمی هر چند که با رأی‌ناوردن استیضاح وزیر اقتصاد تا حد زیادی برای دولت ختم به خیر شد. اما هنوز محمود احمدی‌نژاد با ناخرسندی در مورد بازخورد قضایی این اختلاس تاریخی در مجموعه اقتصادی دولت سخن می‌گوید «یک جوری جلوه می‌دهند که تحقیر دولت و سیستم بانکی است و این نامردی است و نامردی هم جواب دارد» این سخنان را دیروز محمود احمدی‌نژاد در نخستین همایش تبیین طرح تحول نظام بانکی گفت؛ البته پیش از این نیز خبرهای غیررسمی درباره نارضایتی محمود احمدی‌نژاد از بازداشت قائم‌مقام بانک مرکزی روی تلکس خبرگزاری‌ها قرار گرفته بود. او هفته پیش در دیداری با اعضای ستادهای انتخاباتی خود که رسانه‌های خبری نیز به آن راه نیافتند، اظهار با موضوعی کاملاً انتقادی از دستگیری حمید پورمحمدی سخن گفته بود. اما دیروز رییس‌جمهور به وضوح از مدبر عامل بانکی سخن گفت که اختلاس در آن رخ داده است، اما تا تاریخ هشتم خرداد به‌رغم تأکیدات و تذکرات قبلی باز هم این مدیرعامل، تسهیلات جدید داده است. منظور او شاید محمد جهرمی است که در دستگیری حمید پورمحمدی سخن گفته بود. اما دیروز رییس‌جمهور به وضوح از مدبر عامل بانکی سخن گفت که اختلاس در آن رخ داده است، اما تا تاریخ هشتم خرداد به‌رغم تأکیدات و تذکرات قبلی باز هم این مدیرعامل، تسهیلات جدید داده است. منظور او شاید محمد جهرمی است که در

دولت تهم وزیر کار محمود احمدی‌نژاد بود و با طرح بنگاه‌های زودبازده توت‌کشی کند و رضایت بیبیس‌جمهور را به دست بیاورد. البته بنگاه‌های زودبازده هیچ‌گاه از سوی کارشناسان اقتصادی تأیید نشد، ولی همچنان محمود احمدی‌نژاد از این طرح محمد جهرمی دفاع می‌کند و بودجه‌های زیادی نیز برای اشتغال از طریق بنگاه‌های زودبازده تخصیص می‌یابد. دیروز موضع جدید رییس‌جمهور احمدی‌نژاد نشان داد که یار دیرینه او در اوج عصیانیت موسس احمدی‌نژاد است و به دلیل حمایت‌های سیاسی از حاشیه امن نیز برخوردار شده است. فارغ از این اما بدون شک پرونده سناریوی اختلاس و به نقطه‌ای حساس رسیده است. از سویی، رییس‌جمهور و نماینده او در اتاق ریاست بر بانک مرکزی در یک روز و در یک برنامه مشترک از بازداشت قائم‌مقام بانک مرکزی انتقاد می‌کنند و ادعای زد و بندها می‌کنند و از سوی دیگر، دادستان کل کشور نیز در همان روز و در برنامه دیگری با قاطعیت می‌گوید که فشار می‌آورند تا به پرونده متهمان اصلی رسیدگی نشود. رییس‌جمهور در نخستین همایش تبیین طرح تحول نظام بانکی در بخشی از سخنان خود با اشاره به تخلف سه‌هزار میلیارد تومانی اخیر گفت: یکی دیگر سوءاستفاده می‌کند، فحش آن را همه می‌خورند. وی ادامه داد: شش سال پیش گفتم: سیستم بانکی را اصلاح کنید! آنها آمدند و مقابله کردند. همان‌هایی که مدعی اصلاح سیستم بانکی هستند. احمدی‌نژاد با بیان اینکه بحث بنده با بحث کسلی که حرف سیاسی می‌زنند، فرق دارد، اظهار داشت: آنها می‌خواهند

روزنامه

دومین سالمرگ برگزار شد

بزرگان در سوگ مهدی سحابی

گروه صفحه آخر: دو روز مانده به دومین سالروز درگذشت سحابی هنر ایران، گروه کثیری از دوستان و همراهان و علاقه‌مندان این هنرمند بزرگ، در نمایشگاهی گرد آمدند. گزارش این رخداد همراه با آثار و گفتاری از محمود دولت‌آبادی، ابراهیم حقیقی و جواد مجابی، در تجلیل از سحابی را بخوانید...

صفحه آخر

سرمقاله

رشد نقدینگی و ناکارآمدی نهادهای

حسین راغفر

روند رو به رشد نقدینگی و افزایش بی‌سابقه آن نشانه‌های آشکار بیماری مزمن اقتصاد است. این اقتصاد با وجود نیاز شدید به نقدینگی در بخش‌های مولد قادر به ساماندهی وجوه سرگردان و هدایت آن به فعالیت‌های مولد نیست. شدت رشد نقدینگی خود علامت دیگری از تخریب بنیان‌های تولید و رشد اقتصاد دلالی و سفتهاری در اقتصاد است. این همه تنها در سایه سیاست‌های ضد تولیدی و مرزهای گشوده بر واردات همه کالا‌های مصرفی امکان پذیر شده است. علایمی که فعالان اقتصادی از سیاست‌های اقتصادی دریافت کردند، آنها را متقاعد کرده است که در اثر هزینه‌های هنگفت داد و ستد در اقتصاد، انجام فعالیت‌های مولد و رسمی بسیار پرهزینه و بازدهی آن در معرض خطرات شدید سیاست‌های خلق‌الساعه است. واردات گسترده، بزرگ‌ترین تهدید برای تولیدکنندگان داخلی بوده است و اختصاص عقد قراردادهای بزرگ به نهادهای شبیه دولتی و بیرون از بخش خصوصی نفس بنگاه‌های خصوصی مستقر را گرفته است و خود مهم‌ترین نشانه برای ممانعت از ورود سرمایه‌ها به بخش‌های مولد و سوق دادن آنها به سوی فعالیت‌های غیرمولد و سیال بوده است، به‌طوری که ضمن فرار از پرداخت مالیات، بتوانند به سرعت قابل انتقال به خارج از کشور باشد. رشد نقدینگی منجر به رشد سفتهاری در اقتصادی شده است که طی سال‌های گذشته با رکود تورمی شدید روبه‌رو بوده است و این خود علت دیگری برای رشد تورم و رشد حباب در بازار بورس بوده است که دیر یا زود باید منتظر عواقب آن در اقتصاد باشیم، اما در این میان گروه‌هایی برنده‌های اصلی این سردرگمی در اقتصاد کشور بوده‌اند. ناسازگاری بین ساختارهای قدرت و تولید از یک‌سو با ساختارهای نهادهای ظرفیت‌های زیادی برای سوءاستفاده و هرج و مرج فراهم آورده است. فحسرت بلند سوءاستفاده‌های مالی و اختلاس‌ها در کشور طی سال‌های گذشته و به ویژه سال‌های اخیر مود ضعف ساخت‌های نهادی در کشور است. نتایج اخیر تحقیقات اقتصادی نشان می‌دهند جوامعی که نهادهای ضعیف به ارث برده‌اند برای دوره زمانی طولانی با آن نهادهای دانه‌م حیات دادندو اساساً علت پایداری چنین نهادهای اسپیزار و زیان‌آور وجود گروه یا گروه‌های قدرتمند در جامعه بوده است که از وجود آن نهادهای منتفع می‌شدند و از این رو، برای حفظ این منافع حاضرند بجنگند. بسیاری از ناتوانی‌ها و کاستی‌های نهادهای موجب‌نی حقوق اساسی فقرا بوده‌اند، حقوقی همچون: آموزش و پرورش، مسکن، شغل پایدار و شایسته و دسترسی به منابع مالی و اعتباری. به این ترتیب فقرا در وضعیتی قرار می‌گیرند که نه منبعی دارند و نه مهارتی - و در حقیقت نه منزلت اجتماعی -ی - که بتوانند به‌طور کامل در فعالیت‌های اقتصادی شرکت کنند. نتیجه عملکرد چنین اقتصادهایی این بوده است که هرگز نتوانستند از استعداد‌های اکثریت جمعیت خودشان استفاده کنند و در نتیجه رشد کند و پایینی را تجربه کرده‌اند در این دیدگاه رشد کند، نتیجه سطوح بالای نابرابری و فقر است و نه بالعکس. چارچوب نهادی موجود در کشور یک نمونه از چارچوب ضدتوسعه‌ای است. مقررات دولتی، حقوق مالکیت نامشخص و بد تعریف شده و قیود دیگر به جای اینکه مشوق فعالیت‌های توسعه‌ای باشند این‌گونه فعالیت‌ها را محدود می‌کنند. این شرایط منتج به رانت‌خواری و بازتولید وابست حاکم شده‌اند که افزایش بهرهوری، بسیاری از سازمان‌هایی که در درون چارچوب نهادی کشور عمل می‌کنند تنها در تبدیل جامعه به جامعه‌ای غیرمولد کارایی دارند. نهادهای فعال ضرورتاً و حتی به‌طور معمول، ایجاد نشده‌اند که به لحاظ اجتماعی کارآمد باشند، بلکه ایجاد شده‌اند تا در خدمت منافع کسانی باشند که قدرت چانه‌زنی برای خلق قواعد جدید دارند. از آنجایی که این ساخت سیاسی است که حقوق مالکیت را تعریف و اعمال می‌کند، تعبیارو نیست که بازارهای کارآمد در اقتصاد کشور شکل نگرفته‌اند و نمی‌گیرند. در پناه این چارچوب نهادی ضعیف است که افراد و سازمان‌هایی که از نفوذ سیاسی و قدرت چانه‌زنی برخوردارند، می‌توانند منافع مهمی در دایمی کردن قدرت خود داشته باشند. مانع‌ای که اصلاحات منتسب در ساختارهای نهادهای و تولیدی صورت نگیرد، بحران‌های شکل گرفته متحول می‌شوند و همچون بافت‌های فاسدبخش‌های دیگر جامعه را آسیب می‌زنند و مناسبات ناصحیح را تأیید و تثبیت می‌کنند. رشدفراینده نقدینگی تنها نشانه‌ای از ضعف ترتیبات نهادی و سیاست‌های اقتصادی نادرست است.

جناب آقای اردشیر فتحی‌نژاد

درگذشت غم‌انگیز والده محترم‌مه را

به جناب‌عالی و دودمان محترم تسلیت می‌گویم

و از پروردگار رحمان برای آن مرحومه مغفوره

رحمت واسعه و برای آن برادر ارجمند و خدوم

صبر و اجر فراوان مسئلت می‌نماییم.

مراسم یادبود: روز یکشنبه ۲۲ آبان‌ماه

از ساعت ۱۵:۳۰ تا ۱۷، مسجد نور (میدان فاطمی)

بیژن نامدار زنگنه - محمد رضا نعمت‌زاده - اکبر ترکان

حسین کامربوراردییلی- فریدون نقتیان- عیسی فریدی

فریدون وردی‌نژاد - سیدمحمد صفعی - اسماءالله صالحی‌فروز

محمد آقایی- حسین کاشفی- رضا عباس‌زاده - علی آقابابائی

- منصور معظمی- سیاوش منصور- محمد رضا شجاعی- رسول

لایه‌جانیان - مهدی هدایت - سیدمحمد محدث- کریم زمانی

با بالعکس حداقل الم برای کمترین مردم، اینجا مصالح ملی و عمومی برایش مهم است و به تدریج مفهوم «مصلحت» مطرح می‌شود. برخلاف روشنفکر، برای سیاستمدار نتیجه مهم است و اینکه کم‌ضررترین راهکار و پرفایده‌ترین شیوه را که قابلیت اجرایی داشته باشد، شناسایی کند. پس انسان در نقش‌های مختلف انواع منابع اخلاقی را تجربه می‌کند که

کار بسیار دشواری هم هست: زیرا معمولاً انسان‌ها تک‌منبعی هستند اما علی‌القاعده، جزو محالات نیست که یک انسان، در ایفای نقش‌های متنوع، به مکاتب مختلف اخلاقی پایبند باشد. برخی این شبیهه را مطرح کرده‌اند که آیا برای یک سیاستمدار، اخلاق اساساً مطرح است یا خیر؟ پاسخ آن است که حتی ماکیاول به یک معنا نتیجه‌گرا و اخلاقی است. برای

اینکه به شهریار می‌گوید هر کاری برای رسیدن به هدف کسب قدرت، رواست. از دید او مساله اصلی کسب و حفظ قدرت است. ماکیاویل خطاب به شهریار می‌گوید که دروغ بگو، ریا بکن، ادعای دینداری بکن اما سکولار باش. خشونت کن ولی به‌گونه‌ای جلسه بده که با مردم دوست هستی. چنین سفارش‌هایی

می‌کند چون می‌خواهد شهریار را بختیار کند و او را به نتیجه مطلوب برساند. دولت مدرن هم این‌گونه است. به تعبیر بننام، دولت مدرن باید بیشترین شادی را برای بیشترین مردم فراهم کند. روزتی نیز معتقد است، دولت نباید دنبال فلسفه، ایدئولوژی، دین و... باشد چون اینها مانع رعایت مصالح عام توسط دولت می‌شود. البته در این میان، اپورتونیست‌ها هم دیدگاه خود را دارند. آنها می‌گویند سیاستمدار باید از همه چیز به سود خود استفاده کند. در میان افراد یادشده انسان بالطبع درمی‌یابد که می‌تواند رورتی و بننام را اخلاقی بداند چون به دنبال منافع عمومی هستند. از منظری دیگر، پاسخ به این سوال هم تعیین‌کننده است که آیا انسان، موجودی خودخواه (Egoist) است یا دگرخواه (Altruist)؟

ادامه در صفحه ۱۹

همکار گرامی جناب آقای نیماراد

با تاسف، مصیبت وارده را به شما و خانواده محترم تان

تسلیت گفته‌آمزش آن مرحوم و بقای عمر باز ماندگان را ر

از خداوند متان خواستاریم.

روزنامه‌شرق

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق تلفنی آگهی می‌پذیرد.